

יהודית לוין: צופה
יהודית לאפין: مُشاهدة
Yudith Levin: Watcher

תערוכת היחיד של יהודית לוין בגלריה בצלאל לאמנות עכשווית מסמנת את ראשיתו של העשור השישי ביצירתה של האמנית. לוין – ילידת מושב עין ורד, 1949 – פועלת כאמנית מתחילת שנות השבעים. בתערוכה זו מוצגים ציורים ותצלומים שרובם נחשפים לעיני הקהל בפעם הראשונה.

יצירתה של לוין, אחת האמניות הבולטות בדורה, נפרסת על פני מנעד מדיומלי רחב: עבודות דיקט גדולות ממדים, ציורים, מיצבים ותצלומים. עבודותיה מורכבות מחומרים מגוונים, כגון דיקטים, לייסטים, ניירות, בדים, חלקי רהיטים, חפצי רדיו-מייד שהיא מלקטת, תצלומים משפחתיים ועוד. לוין מארגנת את העבודות שיצרה באמצעות רישום קפדני – לפי תקופות, נושאים ואופני עשייה. אפשר לאפיין את יצירתה כציור פיגורטיבי שניתן לזהות בו מחווה ציורית מופשטת, או כציור מופשט שניתן לזהות בו מאפיינים של ריאליזם – שילוב שהפך במרוצת השנים לאחד מסימני ההיכר של עבודתה.

בתערוכה זו מוצגים ציורים גדולי-ממדים ורווי אלימות: חלקם מתייחסים באופן ישיר לאירועים שנחקקו בתודעה הציבורית וזכו לתהודה תקשורתית, דוגמת התקרית על אוניית המרמרה במשט לעזה, או מבצע "עופרת יצוקה", שכלל שימוש בזרחן לבן. ציורים אחרים מתייחסים לאירועים נסתרים מעין הציבור בישראל, המתקשה לראות את האחר. עבודות אלו מתבססות על מה שראו עיניה של לוין במחסומים ובשטחי הרשות והפכו לשגרת יומן.ם של פלסטיניות.ים רבות.ים.

בשיחה לקראת התערוכה לוין התמקדה בעיקר בתקופה שבה פעלה כחברה בארגון "מחסום Watch", שהוקם בינואר 2001 על ידי שלוש נשים ירושלמיות. בארגון זה חברות נשים למען זכויות אדם ונגד הכיבוש. הן משקיפות על המתרחש ומדווחות מנקודות החיכוך בין המתנחלים הצבא ובין האוכלוסייה הפלסטינית: מחסומי הצבא, שטחים פתוחים או יישובים. חברות הארגון אף משתתפות כמשקיפות בדיונים המתקיימים בבתי משפט צבאיים ואזרחיים.

התערוכה "יהודית לוין: צופה" נפתחת עם סדרות של תצלומים שהאמנית צילמה במצלמת כיס דיגיטלית לפני עשור, בעת שתיעדה את המתרחש במחסום חווארה ובכרמי הזיתים בסמוך לחווארה. התצלומים מלווים בתערוכה בציטוטים של לוין, המתארים בלשונה את אשר צפתה בו כשפעלה במסגרת ארגון הנשים לזכויות אדם "מחסום watch":

"יש פעילות ב"מחסום ווטש" שהולכות לדווח ממחסומים בצפון, במרכז, בירושלים ובדרום. יש מחסומים פנימיים בעיקר ליד ערים כמו שכם וחברון, ויש מחסומי מעבר הנמצאים על הקו הירוק. מחסום חווארה ליד שכם היה המקום שבו התקיימה כל שבועיים, באופן קבוע, המשמרת שלי ושל שותפה. ביום חמישי מהצהריים היינו נוסעות אליו ומדווחות. עמדנו שם שעות, צופות ורושמות. החיילים סימנו קו לבן שנאסר עלינו לעבור אותו, אבל מתנחלים נעו בחופשית בתוך המחסום. כמו בידידות קרובה הסתובבו שם ב"סחבקות" עם החיילים. יש כמה סרטים קצרים ביוטיוב שצילמתי במקום. למשל, אפשר לראות בהם איך בפעם המי יודע כמה מתנחלים מברכה הציתו אש במטע זיתים בכפר בורין. אז הם עיכבו במחסום את רכב כיבוי האש שהגיע משכם, כלומר לא נתנו לו לעבור בזמן שהגיע. כולנו ראינו איך במרחק פחות מ-500 מטר הוא עומד במחסום ובינתיים כל העצים נשרפים. זאת לא הפעם הראשונה שראיתי רכב כיבוי פלסטיני מעוכב."

"זה מה שהחיילים עשו: סימנו קו לבן ואמרו "עד פה מותר לכם לעמוד". הקו היה מסומן רחוק מהמחסום כדי שלא נראה. אז בחורה צעירה וישרה מאוד שבאה איתי אמרה להם: "הפעם אני עוברת את הקו הלבן". אני לא זוכרת מה היא בדיוק עשתה, אבל באו שוטרים ולקחו אותה ועוד מישהי שהצטרפה אלינו. על פי רוב הן מוחזקות כמה שעות במשטרה ואז משחררים אותן, אבל הפעם קבעו דיון בבית משפט. הדיון היה חשוב כדי לדעת האם לקו הלבן, שהחיילים החליטו עליו בעצמם, יש בכלל זכות קיום. כולנו נסענו למשפט. השופטת אמרה שזה בכלל לא עניינה של המשטרה ושאנחנו לא חייבות להתייחס לקו הלבן."

"נכנסנו למונית של פלסטיני שהייתה שם. הוא סיפר לנו שאשתו ילדה את התינוק שלהם בחודש השביעי, ועכשיו היא שוב בהריון בחודש שביעי, והיא התחילה להרגיש צירים. בשעה מסוימת בערב המחסום נסגר. הם הגיעו עם האוטו של אח שלו למחסום חווארה והסבירו לחייל שעמד שם מה המצב ושהם רוצים לעבור ולהגיע לבית החולים. החייל ענה: "אני צריך לבקש רשות מהמפקד שלי

לפתוח את השער". המפקד נמצא ממש קרוב. החייל נכנס לשם ולא יצא איזה חצי שעה. ובינתיים האישה התחילה ממש ללדת, והאיש ואחיו לא ידעו מה לעשות איתה. כשהגיע האמבולנס משכם זה כבר היה מאוחר מדי. התינוק מת. אשתו נשארה בבית חולים. בבוקר האבא קיבל קרטון עם התינוק המת בפנים ועבר את המחסום חזרה. אז בדקו אותו ושאלו אותו: "מה יש לך בקרטון?" והוא ענה: "תינוק מת". החייל כמובן פתח, הוא היה חייב לראות את זה. אז אמר לחבר שלו: "היי, בוא תראה תינוק מת".

"העין היא הסמל של "מחסום ווטש". אבל אף אחד לא מתעניין בזה. התיעוד הזה יכול היה להיות ספר עב-כרס. אולי נשלח אותו לירח – שם אולי מישהו יקרא את זה או ישים לב לזה."

אוצר: פרופ' דור גז

גלריה בצלאל לאמנות עכשווית
הרצל 19, תל אביב

א': סגור | ב', ג', ד': 11:00-16:00
ה': 14:00-18:00 | ו', ש': 11:00-14:00
טלפון: 03-6824082 | bezalelgallery@bezalel.ac.il